

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Karel Klostermann, obraz Šumavy

*Mnohé kouty naší vlasti mají své spisovatele, kteří zachycují jejich podoby v jednotlivých ročních obdobích i v toku času. Jedním z těchto regionů je **Šumava**. Její rozmanité tváře zobrazila řada autorů, například **Adalbert Stifter, Josef Váchal, Rudolf Kalčík** či **Petr Pavlík**, ale také **Karel Klostermann**.*

***Karel Faustin Klostermann** (13. února 1848 – 16. července 1923), byl český spisovatel s regionálním zaměřením na oblast Šumavy. Představitel **realismu** a tzv. venkovské prózy, jehož sebrané spisy obsáhly přes čtyřicet svazků **románů, povídek, črt, fejetonů a skic**, i část soustavných pamětí.*

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

GYMNÁZIUM
PRACHATICE

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- ✓ Spisovatel se narodil v rodině lékaře 13. února 1848 v **honorakouském** Haagu; oba jeho rodiče však pocházeli ze Šumavy. Matka ze sklářského rodu Abélé, otec byl synem německého sedláka v Srní (tehdy Rehberk).
- ✓ Karel studoval na gymnáziu v Klatovech a v Písku, od roku 1865 medicínu ve Vídni, studia však nedokončil.
- ✓ Po dva roky byl soukromým vychovatelem v Žamberku, v letech 1872 až 1873 redaktorem vídeňského časopisu Wanderer. Poté přijal místo suplenta na německé reálce v Plzni, kde se později stal **profesorem** a působil tu až do roku 1908.
- ✓ Byl dvakrát ženatý.
- ✓ Život mu ztrpčovala nevraživost německých kolegů, napadajících ho pro českou literární činnost.
- ✓ Klostermann podnikl několik cest do ciziny (Itálie, Francie, jihoslovenské země).
- ✓ Prázdniny trávil od studentských dob u otcových příbuzných v okolí Rehberka- Srní. Tam důvěrně poznával život šumavských sedláků, pastevců a dřevařů, z něhož čerpal náměty pro svá díla. Několikrát pobýval na jihočeských Blatech, v posledních letech života ve Štěkni u Strakoníc, kde 16. července 1923 zemřel.

DÍLO:

Jestliže býval nazýván básníkem Šumavy, dělo se tak plným právem. Už jeho německy psaná **prvotina Böhmerwaldskizzen** (1890), česky vydaná v letech 1925 a 1986, je vytěžena ze šumavských končin a totéž lze říci i o většině jeho dalších děl. Tvoří je **romány Ze světa lesních samot** (1891), **V ráji šumavském** (1893), **Skláři** (1897), **Kam spějí děti** (1901)-> **TRILOGIE**, **Mlhy na blatech** (1909) nebo **Pozdní láska** (1921) a **několik svazků povídek - V srdci šumavských hvozdů**, 1896; **Pošumavské rapsodie** 1908, knížky pro děti.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Klostermannovi se v jeho románech a povídkách podařilo mistrně vystihnout **život a tradice šumavských obyvatel** i těsnou **souvislost mezi člověkem a přírodou**. Velikou pozornost přitom věnoval **proměnám**, kterými Šumava a její obyvatele prošli, ať už šlo o **rozpad tradiční rodiny**, či **příchod podnikatelského živilu** spojeného na jedné straně s velkým majetkem, na druhé s krizí tradičních řemesel, nebo o ničivou vichřici, která Šumavu postihla 27. října 1870.

(1894)

*Děj je situován do centrální Šumavy, oblasti kolem Modravy a Kvildy, při hranici s Bavorskem, v **šedesátých letech 19. století**. Hlavní protagonisté - revírník Kořán, jeho manželka Zdenička, přicházející sem z jihočeských rovin, jeho adjunkt Svijanský, hajný Vavruch a jeho krásná dcera Katy žijí na samotě Pürstlink (dnes známou jako Březník) pod horou Luzný, odříznuti po většinu roku od civilizace.*

*Klostermann ztvárňoval Šumavu velmi **sugestivně**. Vedle **popisů** rozličných **podob její přírody** zobrazoval i její **obyvatele**, kteří byli s tímto přírodním světem úzce spjati a zároveň jím byli niterně i vnějškově formováni. Platí to také o uvedeném románu *Ze světa lesních samot*, z něž je vybrána následující ukázka. Evokuje silnou vichřici, která 28. října 1870 zničila valnou část šumavských lesů.*

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

GYMNÁZIUM
PRACHATICE

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

XV

Měsíc říjen ke konci se chýlil. Hory vroubíci planinu pürstlinskou v bílý přioděly se plášť, mrazné větry honily se po delší dobu přes otevřenou pláň, ledovým svým dechem ničíce zbytky rostlinstva, i zdálo se, že zima neobyčejně tuhá nastoupila vládu svou ... Po řadě mrazivých, sychravých dnů pojednou nastala krásná pohoda, teplo, teploučko jako v létě. V lese a na horách tál sníh, potoky naplnily se kalnou, bobtnající vodou.

Jasný sice blankyt na šedé lesy se nesmál, ba mráčky po nebi se přeháněly a špinavé mlhy v kotoučích přes rašelinaté močály se vlnily, ale tak vlažno, ba dusno, že nikdo v tom roku období podobného tepla nepamatoval. Ve vyšších vrstvách vzduchu patrně váł vítr od západu, blíže zemi však mrtvý vládl klid.

Časně ráno vyšli dřevorubci, hluchý les je pojal ve svůj klín. Smrky i listů svých zbavené buky stály jako sloupy chrámové; žádný šelest, žádný šum, ticho jako v hrobě.

Rozptýlili se po lese dřevorubci, tu tři, tam čtyři; brzy dušeně duněly rány. S třeskotem padal velikán za velikánem, v pádu svém drtě porost ve stínu jeho krnící. Co záleželo na tom, že deset jich pokáceli? Na tisíce jich tu bylo, nepočítané tisíce, kdyby dvacet let vládla vražedná sekera, neporubala by jich.

Když se v poledne sešli drvaři, aby společně poobědvali, pot se z nich lil. Ani nejstarší takového tepla v tu dobu nepamatoval.

Uvažili si šterc, pojedli a opět po své práci se rozešli. Starý jednooký s patnáctiletým vnukem svým nejdále od druhých se odloučili; měli urovnati polena stromů v létě tam skácených. Když den počínal se chýliti ke konci, zanechavše práce, pospíšili si na místo, kde se obyčejně scházivali, aby se společně s ostatními odebrali domů.

Došli místa toho - nikoho již nenalezli. Jak po družích se rozhlíželi, zarazilo je zvláštní, prazvláštní osvětlení lesa; nepovšimli sobě dříve rudé záře, která na západě vzplanula, snad za tou příčinou, že svah, kde pracovali, k východu byl obrácen. Nyní, když k jihozápadu zabočili, do úžlabiny mezi Kaltstaudenskou a Plattenhausenskou horou, nemohli neviděti úkazu toho.

Ale v kratičké době jako by cosi děsného, ukrutného, nevýslovného zář i světlo rychle pohlcovalo. Nebyly to stíny padajícího večera, nebyly to mlhy vystupující ze slatin a lesů; co to bylo, viděti nemohli, protože Plattenhausen rozhledu bránil: ale sírově žlutý svit rozlil se po všech předmětech a přioděl

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

GYMNÁZIUM
PRACHATICE

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

stromy příšerným rouchem. A za Plattenhausenskou horou cosi se valilo; temenní hřbet, který jindy ve světle ještě plál, když na úpatí hory dávno tma se rozhostila, rázem oku zmizel.

Dosud ticho bylo jako v hrobě a dusno jako před letní bouřkou. Vtom, a touže měrou, jakou žlutá zář ustupovala šedému šeru, silněji, vždy silněji ozýval se jakýs šum ve vzdušné říši. Bělavý mrak od severozápadu, směrem od Roklanu, objevil se nad samou zemí, hale v příšerný háv svůj vrcholy stromů, a pojednou třesk a praskot, hukot, pískot i vytí, jako by vesmír v základech svých se bořil.

„Ježíši na nebi! Vichřice!“ zaúpěl stařec. „Utíkejme - hle, tam je bouda.“ A utíkali oba, co nohy stačily, utíkali tmou a hrůzou - vpravo vlevo kácely se k zemi vyvrácené stromy, s děsným praskotem padající. Ale bouda byla blízka, sotva dvě stě kroků k ní.

Stála tu uprostřed lesa, vysoké smrky kolem dokola. Doběhli, uchýlili se dovnitř.

Hůře a hůře řádila vichřice, praskot a šum, jako by gigantové, přikovaní v útrokách Tartaru, pout se zbavivše, ven se byli dostali a v nový boj se utkali s mocnostmi nadzemskými.

V boudě modlili se kmet a hoch, všechny svaté vzývajíce.

A hůře a pořád hůř, jako by hlasy úpících vřavou živelní cesty k nebi nenacházely.

Pojednou volá starý: „Ven! Ven! Hochu - zle je! Drva vůkol neodolají, zvrátí je vítr na boudu!“

A vyběhli ven v čirou, strašnou noc, která zatím nastala. Ulomené větvičky, třísky a kusy kůry ze stromů metal jim vítr ve tvář s takovou silou, že mladému krev z úst i z nosu vytryskla. Pádili, nevidouce kam, bořily se nohy v mokrý mech, klopýtaly přes kořání a kamení. A pořád tůž třeskot a praskot padajících stromů, vpravo vlevo, před nimi i za nimi - země duněla, kmeny i balvany skalní řítily se dolů po nedalekém svahu.

Místo aby z vysokého lesa vybědnouti se snažili, oslepeni, beze smyslů pořád hlouběji do něho vnikali. Jeden druhého pevně se držel.

„Konec světa!“ zvolal starý drvoštěp — „umřeme spolu...“ Ale hoch hrůzou smyslů téměř zbavený sotva slyšel slova jeho.

evropský
sociální
fond v ČR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Byla to pouhá šťastná náhoda, že spíše padli nežli vešli v černě zející otvor do záseky, kterou vichr před chvílí z mohutných smrků byl zbudoval. Uchýlili se do mezery mezi vyvrácenými stromy, nad nimi klenula se přirozená střecha, labyrint silných větví, do nichž zachytilo se několik menších vyvrácených kmenů.

Byli v bezpečí, ale vůkol úkrytu jejich burácela dále vichřice, celou noc neustávajíc — až k ránu poněkud ztichla.

Když se udělalo světlo, odvážili se ven z ochranné skrýše. Nevyznali se, neměli potuchy, kde se nalézali. Krajina úplně změnila svou tvářnost: Kaltstaudenského lesa již nebylo, ani Plattenhausenského, leda tu a tam zbytek na místech, kam vichr nemohl s plnou svou silou.

Podlehl les po osmihodinném boji s rozkaceným živlem, stromy ležely jako bojovníci, jež Morana zachvátila na poli bitvy, tu v řadách, tam v divé směsici přes sebe nakupeny, v ohromných zásekách, místy jako domy ve velkých městech.

Ach, milý čtenáři, polehly hvězdy nebetyčné — již nevstanou. Leží přě dosud na mnohých místech, ježto nebylo lze jich odstraniti. Když se dal po dvou, třech letech kůrovec do mrtvol i do zbylých živoucích, oloupali s nich dřevorubci kůru a oloupanou spálili. Ohně, které tenkrát všude hořely, byly panichidou, kterou člověk zhybnulému lesu ustrojil.

Kde dříve chlad a vlhkost vládly, i stín a lesní šero, tam padají nyní v létě žhavé paprsky sluneční, tam hude v zimě metelice píseň svou. 1 netlí, nehnijí mrtvolky padlých pod zeleným rouchem mechovým jako dávní předkové jejich, kteří smrtí svou nové skýtali půdy i potravu vnukům budoucím — ba schnou bílá příšerná těla jako mumie v poušti libycké; kolem nich pak bují maliny a ostružiny...

Trvalo dlouho, nežli zachránění tak dalece se vyznali, že cestu zpáteční mohli nastoupiti. Nesčíslné záseky zatarasily všechny pěšiny i stezky, každou bylo nutno obejít.

Když ze zničeného lesa vycházeli, setkali se s druhy svými. Ti ovšem očím nevěřili: byliť se vypravili hledat jejich mrtvolky...

Doma přestaly plakati bába, manželka, matka i dcera. Hospodin sám zbloudilé zachránil: budiž jménu jeho čest a chvála!

evropský
sociální
fond v ČR

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Z boudy, do které naši dřevorubci z počátku se byli utekli, nezbylo trámu na trámě: pět velkých stromů padlo na ni a rozbilo ji úplně.

Vichr ustal, přes vyvrácené stromy vál lehký vítr. Šedé oblaky uháněly přes oblohu, mraky trhané, víc a více se kupící, až drobný déšť se s nich lil, který pokropil tyto mrtvolky.

V myslivně té noci byli přesvědčeni, že nadešla všem poslední hodinka. Stará Nany klečela před svatými obrazy, modlila se celou noc a vyznávala se z hříchů svých, jako ve zpovědnici. Paní Zdenička plačíc držela se manžela, jako by on ji mohl zachránit. Revírník sám očekával, že se jim zřítí dřevěné stavení nad hlavou.

A přece obstálo, ač v základech se třáslo; pouze komín vichřice smetla a tu a tam šindel ze střechy vyrvala.

Ráno se vydal do lesa, aby škodu viděl. Ach, uzřel věci horší, nežli nejčernější pessimismus nadíti se mohl! Vida tu spoustu, která se všech stran se naň šklebila, zalomil rukama, zaplakal srdečně: „Můj les, můj krásný les!“ — a viděl jej v duchu, jak do včerejšího dne klenul se před ním v majestátnosti své. Ach, zhynul, zhynul v jediné noci, na věčné věky je ten tam! (...)

Na pomezí podroklanského revíru setkal se s Malým. Ten div si nezoufal; nemohl ani mluvit souvisle, trhaná slova z prsou se mu drala: „Kamerální les... už nestojí... Gayerruck rovněž... i to mlází směrem k Mádru polehlo... neviditelná ruka i s prstí je vyrvala... Nač je mi žítí?... Doma pláče žena... děti pláčou... já, pokud živ budu, veselé chvíle nenajdu!“

Stáli spolu dlouho, němě, bez lichého slova, druh na druhu popatřiti se bál. Konečně se měli k rozchodu. „S Bohem, příteli jediný,“ pravil Malý na rozloučenou; „vím, že odtud odejdeš... panička nemůže vydržet... A přec tu bylo krásně... co?... Nu, je po kráse!... S Bohem, provázej tě Všemohoucí na další pouti... S Bohem na vždy!... Já tě již nevidím... a měl jsem tě rád, víš, z té duše rád... proto že jsi hodný člověk... a mnou starým jsi neopovrhoval, jako ti druzí, kteří nějakou tou školou prošli... Ale takhle to přijít nemuselo... člověk by víru v Boha ztratil... čím pak se ten les provinil?... Kdyby to lidi bylo mlátilo, nic bych neřekl.“

A starý fořt plakal jako dítě. Kořán, ačkoli sám zdrcen, jal se mu domlouvati:

„Všecko člověk přečká, drahý příteli. My se opět uvidíme; třeba bych odtud šel, navštívím tě každým rokem, a ty mne také, co?... Bůh ti dá síly.“

„Je to marno, Emile, — nevidíme se již. Já tohle nepřečkám... srostl jsem s tím lesem jako strom s rodnou půdou... a jako ten strom uschne, když jej vítr vyrve, tak i já uschnu bez nemoci... Na deset let jsem ještě čítal, než mé dítky dorostou, abych je mohl zaopatřiti. To mi hryze srdce... mou myslivnu zruší... nač myslivnu, nač revírníka, když je po revíru?“

Políbili se, objali se, poplakali spolu ještě chvíli, pak se rozešli.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Když po návratu dovedl Kořán svou choť na pokraj lesa, aby viděla, co se stalo, propukla v křečovitý pláč; i jí, která tak zle na ten kraj toužila, vyrvalo se slovo: „Můj Bože, ten krásný les!“

Vavruch, když mu pověděli, co se přihodilo, vzpřímil se na lůžku svém. Měl prý srdce kamenné a nicméně zaplakal jako dítě; zvěst zlá na něj účinkovala podobně jako na Malého, jen že citům svým slovy průchodu nedával. Po třídním mlčení pravil pouze: „Bude to krása! Z lesů udělají se široší pastviny, a polovice Bavor bude živa z našich stád. Vždyť vyhráli nad Francouzem; kdo pak jim zabrání, slavným vítězům, aby nekradli našeho dobytka?“

Čtyři dni po oné vichřici, která zvrátila hospodářské základy celé Šumavy, přihnaly se na Pürstlink sněžné mraky, a zima nastoupila vládu svou, dlouhá, strašná zima se spoustami sněhu.

Na nebi objevila se rudá půlnoční zář, v krajině té nikdy nevidaná. „Konec světa!“ věstil ne jeden prorok, a Nany ze strachu ani nevycházela, ve dne v noci naslouchajíc, zda neuslyší hlahol trouby archandělovy.

Pak nastal rej vloček, mlha, tma i nuda, nuda tím horší, úmornější, že i když přituhlo, když mráz cesty upravil, nebylo lze pomýšlet na obvyklé práce dřevařské, ježto nescísné záseky zamezovaly přístup do lesa.

Jaká nálada zavládla v myslivně, netěžko sobě představit. Revírník byl zdrcen; paní Zdeničku opustilo téměř úplně spaní; nedostatek pohybu, věčná tma, trudné beznadějně řeči, které bez přestání ucha se dotýkaly, těžkomyslná nálada manželova, který očividně chřadl a stárnul: to všecko rozrušilo čivy její v míře vrchovaté. Když pak jí sen přece mdlá víčka zavřel, děsily ji hrozné vidiny; slyšela hukot vichřice, která prostřed lesa ji překvapila, slyšela třeskot vyvrácených z kořene dřev, viděla věkovité velikány, any v pádu svém k ní se chýlily...

Ztratila chudinka růžovou pleť svou, černá kola sevřela jí oči hluboko v důlky zapadlé i buclatá, plná postava chřadla, vadla, až smutno bylo pohleděti.

Tak úplně zaujala mysl obou manželů poslední nevýslovná pohroma, že upomínky na všecko, co předcházelo, téměř z paměti jich vymazány byly. Srážka Svijanského s pytláky, noční návštěva těchto, útěk příručího — co to bylo všecko proti této katastrofě? Pouhé nic, nestálo to za řeč. Když tu a tam jméno Svijanského jednomu z nich přišlo na rty, vyslovovali je nikoli bez závidy; bylo mu lépe než jim, nekonečně lépe jako všem, kdož neviděli posledního boje, jemuž v oběť padla bývala, stará Šumava.

Po celou tutu dlouhou zimu Pürstlink byl úplně od světa odloučen: cesta do Mádrů i stezka do Kvildy četnými záseky, jež vývraty utvořily, staly se naprosto neschůdnými. Ani jediný list, ani jediný přípiš úřední nedošel; kdyby někdo byl onemocněl, kdyby zásoby jim byly došly, bez pomoci byli by zůstali, neodvratně osudu svému ponechání.

Teprve v dubnu přispěli jim Rehberští, Chýničtí a Máderští na pomoc, odstranili překážky a jakés takés spojení upravili.

První cesta Kořánova vedla do Dlouhé Vsi na vrchní lesní úřad; podal referát o tom, co se bylo stalo na sklonku podzimu, a zároveň naléhavou žádost k ústředním místům, aby ho

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

GYMNÁZIUM
PRACHATICE

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

jinam přeložili. Právil doslovně v žádosti té: „...Pohled na hrozně spustošený les v pokoře podepsanému srdce rve a všecku sílu i energii mu odnímá. Nastávají nutné a pilné práce, týkající se zpracování a vyklízení polehlého dříví, řídití musí člověk, který neviděl, co dříve bývalo. V pokoře podepsaný, jenž les sobě svěřený nade vše miloval, nemá k tomu dostatečných sil...“

Koncem května zavítal do Pürstlinka jednoho dne mladý muž asi třicetiletý a představil se Kořánovi jakožto nově jmenovaný revírník Pürstlinský; zůstal už na místě a ubytoval se prozatím v pokojíku, jenž byl obýval Svijanský. Druhého dne došlo Kořána úřední vyřízení jeho žádosti v ten smysl, že žádosti té se vyhovuje a že revírník Emil Kořán ustanovuje se v téže hodnosti a s vyšším služným do S... na Chejnovském panství.

Paní Zdenička, která v posledním čase v němé, trudnomyslné oddanosti do neodvratného osudu bez nářku, bez slz dni své trávil, dala se z radosti do usedavého pláče; revírník sám byl hluboce dojat, těžký balvan spadl mu s prsou.

Za málo dní už potah volů za potahem odvážely jeho nábytek, a když poslední odejel, manželé vydali se pěšky do Mádru, kde čekala je příležitost ze Sušice objednaná. Dříve než odešli, rozloučili se všude, zejména s Vavruchem a jeho rodinou. Starý hajný nad míru změkl; slza za slzou kanula na revírníkovu ruku, která dlouho pravici jeho tiskla. Paní Zdenička políbila dvakrát Katy krásnou jako vždycky. „Děkuji vám za všecko,“ pravila pološeptem, jako by se trochu styděla, že hned po nemoci manžela svého tak neučinila.

„Psal ti Svijanský?“ tázal se na náspu Kořán dívky je vyprovázející.

„Proč by psal? Vždyť neumíme čísti; však přijde, bude-li moci.“

Katy chtěla revírníkovi políbiti ruku; nepřipustil toho, pohladil ji po tváři, políbil na čelo. „Dej ti Bůh štěstí, děvče.“

Na nového revírníka, s nímž se dohodl o převzetí dobytka, Kořán vznesl jen jedinou žádost: aby podržel u sebe starou Nany, která tak věrně jemu sloužila.

Chtěla chudák jíti s ním do cizího kraje, on však jí to vymluvil, řka: „Nany, staré stromy těžko se přesazují.“

Jak těžce stařena se loučila, o tom netřeba se šířiti.

Když manželé vystoupili na výšinu nad myslivnou, ještě jednou se rozhlédli. Pláň před nimi bujně se zelenala, Luzný zvedal osněženou dosud hlavu svou do modrého blankytu, a jako dříve bývalo, tak i nyní halil temeno jeho fialový závoj z lehkých mráček a lesních par utkaný. Ale les na svazích starého velikána z velké části zmizel, a kde čněl v dobách polominulých, bělaly se kmeny na zemi uprostřed rezavě rudých skvrn jehličí na větvích schnoucího.

Vpravo i vlevo, na stráních Marberka i na svazích Špicberka táže spousta i změna. A jak paprsky ranního slunce padly na mohutný zjev odcházejícího pána této samoty, tož i změnu, která se s ním udála, nápadně ozářily: bílé nitky, které nedávno jen řídce prokvétaly tmavou bradou, rozmnožily se, ba nabyly převahy.

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

GYMNÁZIUM
PRACHATICE

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Úkoly pro práci s textem v hodině:

1. *Najděte v textu místa, kde autor zachycuje náhlou proměnu počasí. Které jazykové prostředky k tomu používá?*
2. *Charakterizujte chování lidí v mezní situaci. Jak reagoval na ztrátu revírník?*
3. *Kdo jsou nejčastěji hrdinové jeho povídek, románů?*
4. *Kam je děj románu situován? Co nejpřesněji najděte na mapě.*
5. *REFERÁT: Jaké následky měla vichřice pro Šumavu? (hospodářské a sociální); jak postupovali proti kůrovci?*
6. *REFERÁT: Jak lidé na Šumavě žili (jídlo, oděv, způsob obživy – povolání).*
7. *REFERÁT: Klostermannova Šumava a počátky turistického ruchu na Šumavě.*
8. *Seznamte se s lyrickým cestopisem **Ladislava Stehlíka: Země zamyšlená**. Najděte v jeho 3. díle pasáže věnované kalamitě, způsobené v šumavských lesích vichřicí.*
9. *Seznamte se s povídkou **Bílý samum**.*